

Desigualtats en la COVID-19 a Barcelona i intervencions per a reduir-les

Davide Malmusi. Director de Serveis de Salut. Ajuntament de Barcelona

Maribel Pasarín. Directora de Promoció de la Salut. ASPB

**Ajuntament
de Barcelona**

C S B Consorci Sanitari de Barcelona

**Agència
de Salut Pública**

Afrontant la COVID-19 amb les ulleres de l'equitat

Espanya es va veure molt afectada per la pandèmia, amb la caiguda de l'esperança de vida més gran d'Europa l'any 2020.

La COVID-19 va requerir respostes de tots els nivells de govern. L'àmbit local era el més proper per identificar necessitats emergents.

Barcelona és una ciutat amb una llarga tradició en l'estudi de les desigualtats en salut i en les polítiques per abordar-les. També és una ciutat amb grans contrastos socials i una població molt diversa.

Es varen crear diferents “oficines tècniques” (salut pública, residències, escoles, vacunes) per la direcció i gestió compartida

Presentarem breument com es va abordar des de l'inici de la pandèmia l'existència de desigualtats socials en salut i que la resposta de la ciutat incorporés accions per reduir-les.

Abordant des de l'inici les desigualtats socials en salut

Entre els espais de governança i decisió per la gestió de la COVID a la ciutat, es va crear un grup específic amb mirada territorial i per abordar les desigualtats, amb elevada capacitat de decisió.

ASPB, en les seves funcions de vigilància de la salut de la població va crear una web específica de seguiment de la COVID-19 incorporant l'anàlisi que permetés identificar desigualtats (indicadors per nivell socioeconòmic i mapes).

Vigilància de cobertures vacunals des de l'inici: per eixos de desigualtat. Sol·licitar dades disponibles.

Gestió dels recursos en funció dels mapes i indicadors de desigualtat.

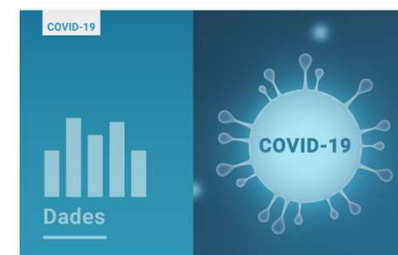
Dades COVID: web COVID19aldiaBCN

<https://webs.aspb.cat/covid19aldiabcn/>

Com afecta la COVID-19 a la població de Barcelona?

Informe de vigilància de la COVID-19 a Barcelona (14/03/21)

Objectiu

L'Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB) realitza un informe periòdic, d'acord amb l'evolució i distribució dels principals indicadors de vigilància de la COVID-19. L'informe s'elabora a partir de dades pròpies i d'altres, provinents del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya i del Consorci Sanitari de Barcelona. Inclou una valoració dels resultats principals i les conclusions que se'n deriven.

Per a més informació sobre l'evolució epidemiològica de la COVID-19 a Barcelona consulteu el web [#COVID19aldiaBCN](https://webs.aspb.cat/covid19aldiabcn/) de l'ASPB

Resultats principals

Nous casos	▼
Casos escolars	▼
Rt i risc de rebrot	▼
Ingressos hospitalaris i en UCI	▼
Defuncions	▼

Conclusions

Ajuntament
de Barcelona

C S B Consorci Sanitari
de Barcelona

Agència
de Salut Pública

Desigualtats en COVID 19: informació per l'acció a Barcelona

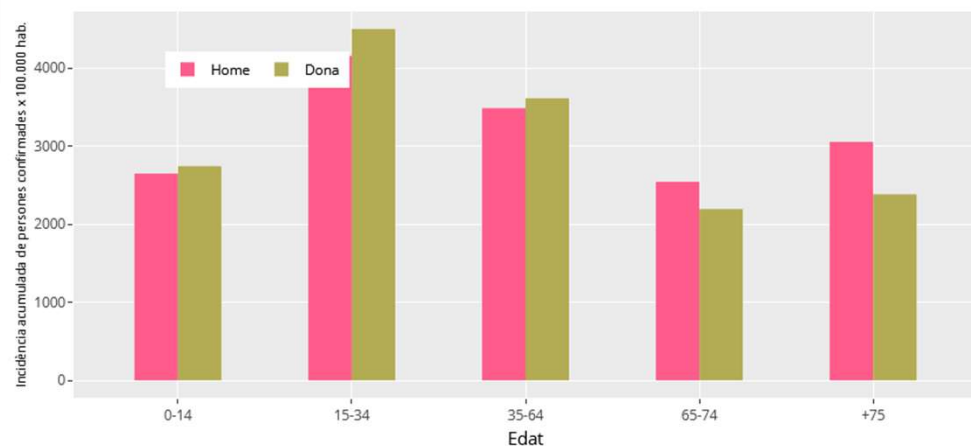
Distribució de la incidència per sexe i edat

Nombre acumulat de persones amb diagnòstic confirmat de COVID-19, per 100.000 habitants, segons sexe i grups d'edat, a la ciutat de Barcelona.

Període:

☐ Afegir els casos de les persones que viuen o treballen en residències

Font: Registre COVID-19, Departament de Salut, Generalitat de Catalunya.

Distribució de la incidència per nivell socioeconòmic

Nombre acumulat de persones amb diagnòstic confirmat de COVID-19, per 100.000 habitants, segons nivell socioeconòmic, sexe i grups d'edat, a la ciutat de Barcelona.

Període:

Indicador socioeconòmic:

Renda personal 2016

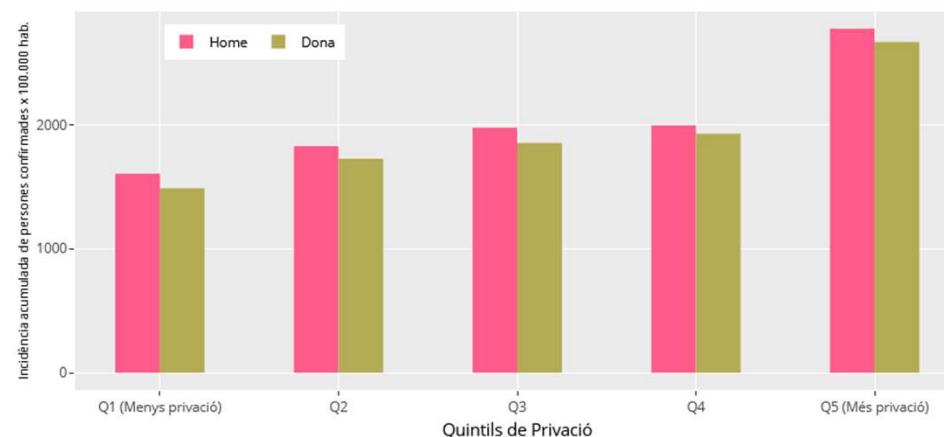
Incidència acumulada:

Crua

Edat:

Total

☐ Afegir els casos de les persones que viuen o treballen en residències

Font: Registre COVID-19, Departament de Salut, Generalitat de Catalunya.

Ajuntament
de Barcelona

C S B Consorci Sanitari
de Barcelona

Agència
de Salut Pública

Desigualtats en COVID 19: informació per l'acció a Barcelona

Probabilitat que la incidència sigui superior a un valor de referència

Probabilitat que la incidència acumulada (IA) de l'àrea sigui superior a un valor de referència, segons sexe i grups d'edat.

Període:

- ☐ IA 1a Onada: 25/02/2020 - 04/07/2020
- ☒ IA 2a Onada: 01/10/2020 - 06/12/2020
- ☐ IA 3a Onada: 07/12/2020 - 14/03/2021
- ☐ IA 4a Onada: 15/03/2021 - 12/06/2021
- ☐ IA 5a Onada: 13/06/2021 - 01/11/2021
- ☐ IA 6a Onada: 02/11/2021 - 27/03/2022

Referència:

Mitjana de la ciutat

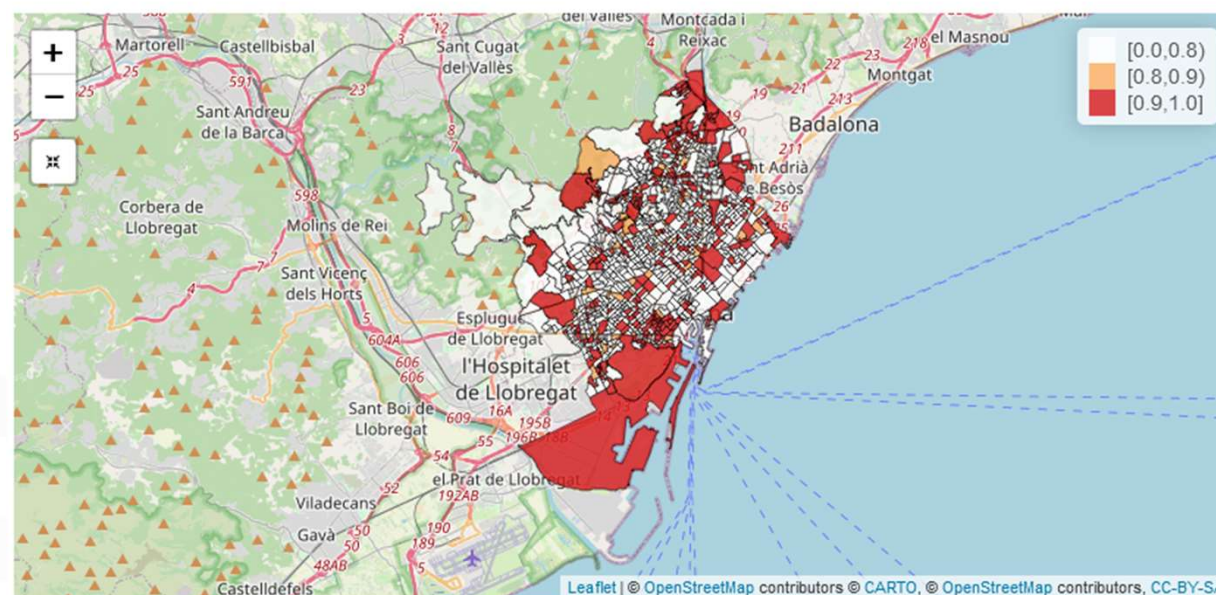
Sexe:

Total

Edat:

Total

☐ Afegir els casos de les persones que viuen o treballen en residències

Ajuntament
de Barcelona

C S B Consorci Sanitari
de Barcelona

Agència
de Salut Pública

Cobertura vacunal 1a dosi en dones, homes i total segons edat a Barcelona, per ABS

ABS	Cobertura									Districte
	12 a 14	15 a 19	20 a 29	30 a 39	40 a 49	50 a 59	60 a 69	70 o més	Total	
BARCELONA 1-A	73%	82%	71%	74%	80%	87%	88%	91%	80%	Ciutat Vella
BARCELONA 1-B	68%	78%	74%	74%	79%	86%	87%	88%	79%	Ciutat Vella
BARCELONA 1-C	80%	81%	79%	73%	77%	83%	84%	83%	79%	Ciutat Vella
BARCELONA 1-D	77%	75%	71%	70%	78%	82%	82%	84%	76%	Ciutat Vella
BARCELONA 1-E	81%	85%	73%	78%	82%	87%	87%	86%	81%	Ciutat Vella
BARCELONA 2-A	87%	92%	87%	85%	89%	90%	90%	91%	89%	Eixample
BARCELONA 2-B	90%	91%	90%	88%	88%	90%	91%	94%	90%	Eixample
BARCELONA 2-C	96%	93%	92%	89%	89%	92%	93%	93%	91%	Eixample
BARCELONA 2-D	90%	86%	85%	83%	86%	89%	92%	93%	87%	Eixample
BARCELONA 2-E	92%	93%	92%	86%	90%	92%	92%	93%	91%	Eixample
BARCELONA 2-G	90%	93%	93%	90%	89%	94%	93%	96%	93%	Eixample
BARCELONA 2-H	83%	94%	87%	84%	87%	92%	91%	97%	90%	Eixample
BARCELONA 2-I	81%	92%	94%	85%	87%	91%	92%	97%	91%	Eixample
BARCELONA 2-J	88%	92%	91%	87%	86%	90%	92%	93%	90%	Eixample
BARCELONA 2-K	84%	93%	87%	85%	85%	91%	91%	93%	89%	Eixample
BARCELONA 3-A	85%	81%	76%	79%	83%	88%	88%	93%	84%	Sants-Montjuïc
BARCELONA 3-B	89%	89%	82%	79%	87%	89%	90%	93%	87%	Sants-Montjuïc
BARCELONA 3-C	89%	84%	76%	82%	87%	93%	93%	94%	88%	Sants-Montjuïc
BARCELONA 3-D	89%	90%	85%	84%	89%	91%	91%	93%	89%	Sants-Montjuïc
BARCELONA 3-E	85%	95%	86%	85%	90%	91%	90%	92%	89%	Sants-Montjuïc
BARCELONA 3-G	88%	97%	92%	87%	92%	96%	95%	99%	93%	Sants-Montjuïc
BARCELONA 3-H	90%	89%	82%	82%	88%	92%	94%	94%	89%	Sants-Montjuïc
BARCELONA 3-I	84%	88%	81%	80%	86%	88%	88%	90%	85%	Sants-Montjuïc
BARCELONA 4-A	93%	96%	90%	90%	92%	94%	93%	97%	93%	Les Corts
BARCELONA 4-B	100%	94%	91%	89%	95%	96%	93%	95%	94%	Les Corts
BARCELONA 4-C	95%	91%	88%	84%	93%	96%	93%	94%	92%	Les Corts
BARCELONA 5-A	92%	99%	90%	91%	93%	96%	95%	94%	94%	Sarrià Sant Gervasi
BARCELONA 5-B	86%	91%	91%	89%	91%	93%	93%	96%	92%	Sarrià Sant Gervasi
BARCELONA 5-C	93%	90%	87%	92%	95%	96%	95%	96%	94%	Sarrià Sant Gervasi
BARCELONA 5-D	89%	85%	84%	85%	90%	93%	95%	96%	91%	Sarrià Sant Gervasi
BARCELONA 5-E	91%	94%	89%	88%	91%	97%	93%	96%	93%	Sarrià Sant Gervasi
BARCELONA 6-A	93%	96%	87%	86%	87%	93%	91%	94%	90%	Gràcia
BARCELONA 6-B	83%	87%	90%	83%	87%	91%	90%	93%	88%	Gràcia
BARCELONA 6-C	88%	90%	91%	82%	88%	91%	91%	97%	90%	Gràcia
Total	88%	90%	84%	83%	88%	92%	92%	94%	89%	Total Barcelona

Font: Portal de transparència de la Generalitat de Catalunya. 10 de desembre del 2021

**Ajuntament
de Barcelona**

CSB Consorci Sanitari
de Barcelona

**Agència
de Salut Pública**

Cobertura vacunal 1a dosi en dones, homes i total segons edat a Barcelona, per ABS

ABS	Cobertura									Districte
	12 a 14	15 a 19	20 a 29	30 a 39	40 a 49	50 a 59	60 a 69	70 o més	Total	
BARCELONA 6-D	87%	92%	81%	85%	87%	92%	92%	93%	89%	Gràcia
BARCELONA 6-E	91%	86%	87%	87%	89%	93%	92%	95%	90%	Gràcia
BARCELONA 7-A	89%	86%	83%	83%	88%	92%	90%	93%	89%	Horta-Guinardó
BARCELONA 7-B	90%	88%	86%	83%	87%	90%	90%	95%	89%	Horta-Guinardó
BARCELONA 7-C	88%	87%	81%	82%	87%	91%	93%	94%	88%	Horta-Guinardó
BARCELONA 7-D	91%	93%	83%	81%	90%	93%	91%	96%	90%	Horta-Guinardó
BARCELONA 7-E	87%	82%	83%	84%	88%	92%	91%	95%	89%	Horta-Guinardó
BARCELONA 7-F	87%	95%	81%	83%	90%	92%	93%	96%	90%	Horta-Guinardó
BARCELONA 7-G	90%	89%	87%	84%	88%	92%	91%	94%	89%	Horta-Guinardó
BARCELONA 8-C	85%	88%	81%	83%	88%	90%	92%	94%	88%	Nou Barris
BARCELONA 8-F	90%	91%	79%	82%	87%	93%	92%	93%	89%	Nou Barris
BARCELONA 8-G	85%	87%	77%	83%	86%	93%	90%	93%	87%	Nou Barris
BARCELONA 8-H	77%	82%	78%	79%	85%	92%	91%	93%	85%	Nou Barris
BARCELONA 8-I	87%	84%	78%	78%	86%	92%	92%	93%	87%	Nou Barris
BARCELONA 8-J	93%	91%	83%	85%	88%	93%	91%	93%	90%	Nou Barris
BARCELONA 8-K	91%	92%	80%	83%	90%	93%	93%	97%	91%	Nou Barris
BARCELONA 8-L	91%	88%	79%	81%	88%	93%	93%	93%	88%	Nou Barris
BARCELONA 9-A	89%	90%	86%	83%	91%	92%	92%	95%	90%	Sant Andreu
BARCELONA 9-C	89%	94%	86%	84%	88%	94%	92%	92%	90%	Sant Andreu
BARCELONA 9-E	89%	92%	80%	83%	90%	95%	94%	96%	90%	Sant Andreu
BARCELONA 9-F	83%	82%	73%	77%	83%	88%	88%	92%	83%	Sant Andreu
BARCELONA 9-H	94%	94%	87%	86%	91%	95%	92%	95%	92%	Sant Andreu
BARCELONA 9-I	97%	91%	85%	83%	93%	95%	93%	97%	92%	Sant Andreu
BARCELONA 10-A	89%	93%	86%	85%	89%	93%	93%	94%	90%	Sant Martí
BARCELONA 10-B	87%	92%	85%	84%	88%	92%	93%	95%	89%	Sant Martí
BARCELONA 10-C	86%	94%	85%	84%	90%	92%	93%	93%	90%	Sant Martí
BARCELONA 10-D	74%	83%	78%	77%	86%	90%	92%	92%	85%	Sant Martí
BARCELONA 10-E	92%	89%	85%	86%	87%	90%	91%	93%	89%	Sant Martí
BARCELONA 10-F	92%	91%	87%	87%	86%	91%	91%	95%	90%	Sant Martí
BARCELONA 10-G	91%	92%	84%	83%	90%	92%	92%	93%	89%	Sant Martí
BARCELONA 10-H	92%	92%	89%	84%	89%	92%	92%	93%	90%	Sant Martí
BARCELONA 10-I	84%	85%	81%	80%	87%	93%	91%	94%	88%	Sant Martí
BARCELONA 10-J	90%	90%	84%	85%	89%	94%	93%	94%	91%	Sant Martí
Total	88%	90%	84%	83%	88%	92%	92%	94%	89%	Total Barcelona

Font: Portal de transparència de la Generalitat de Catalunya. 10 de desembre del 2021

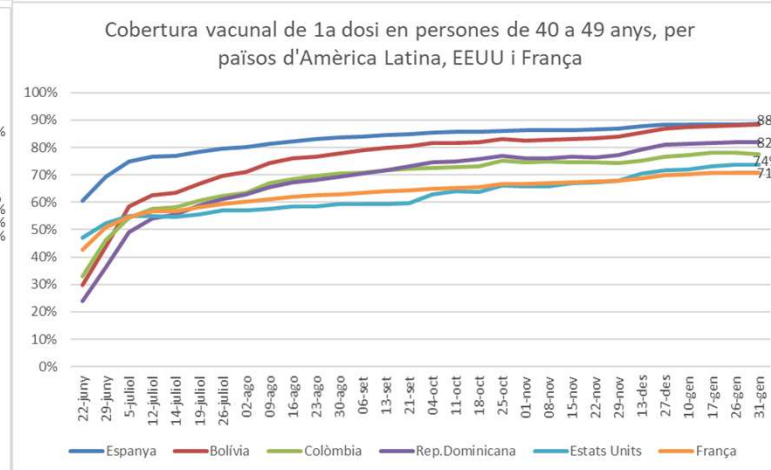
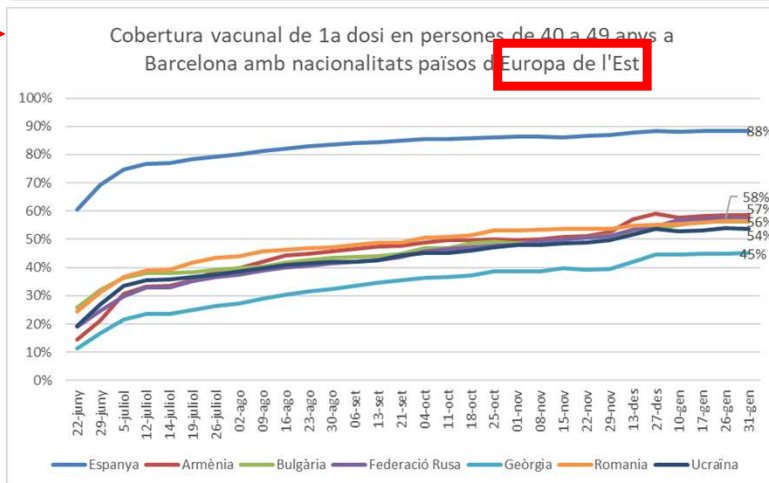
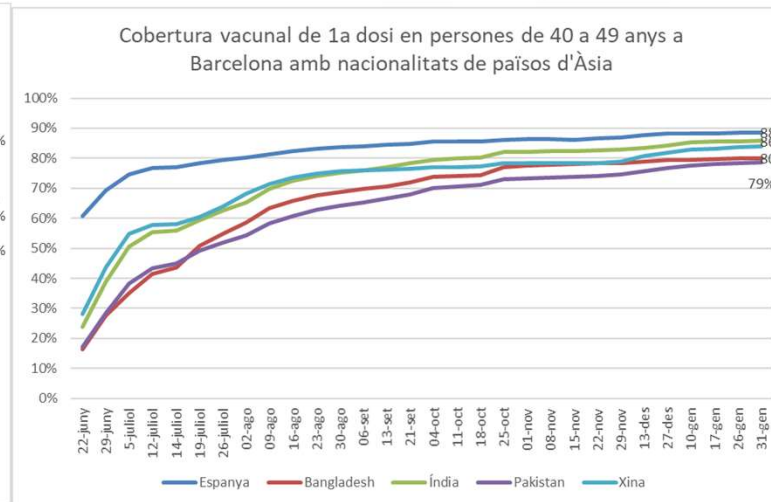
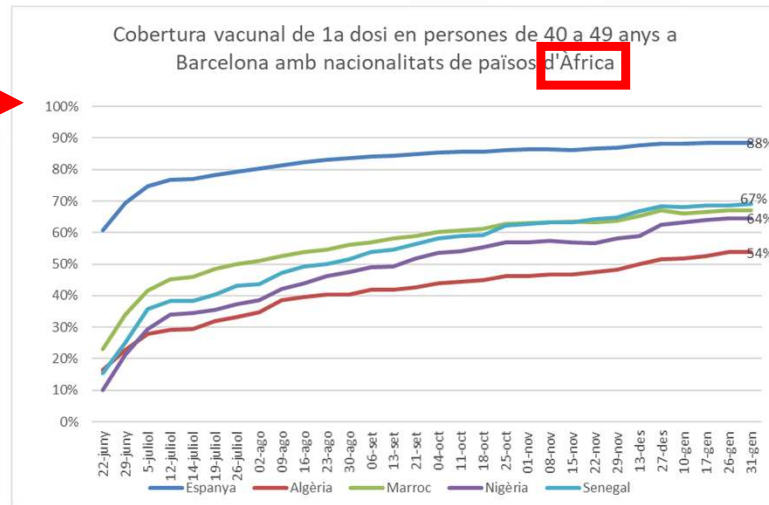
**Ajuntament
de Barcelona**

CSB Consorci Sanitari
de Barcelona

+B Agència
de Salut Pública

Evolució de les nacionalitats amb cobertures inferiors a l'espanyola, de 40 a 49 anys

Font: Servei Català de la Salut. 31 de gener del 2022

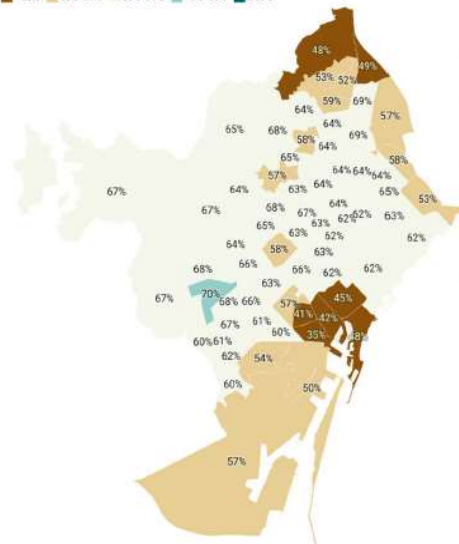
Desigualtats en cobertura vacunal

28 juliol 2021

gap 40%

Cobertura vacunal pauta completa contra el SARS-CoV-2 en dones majors de 15 anys a Barcelona, per ABS

■ < 50% ■ 50%-60% ■ 60%-70% ■ 70%-80% ■ ≥ 80%

Dones

EAP Barcelona 1D – Raval Sud 35%
EAP Barcelona 1E – Raval Nord 41%
EAP Barcelona 4B – Les Corts 70%
EAP Barcelona 9H – Sant Andreu 69%

Barcelona: 61%

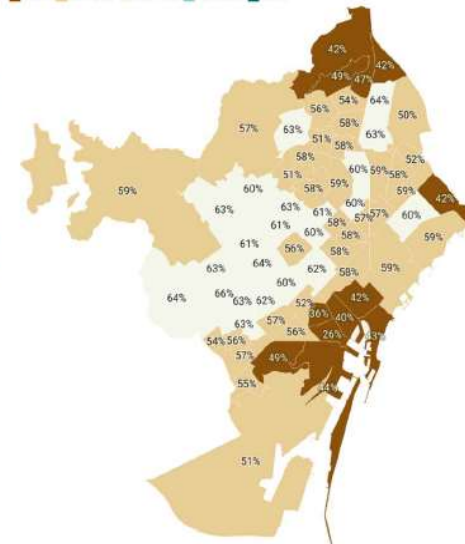
Homes

EAP Barcelona 1D – Raval Sud 26%
EAP Barcelona 1E – Raval Nord 36%
EAP Barcelona 4B – Les Corts 66%
EAP Barcelona 9I – Casernes 64%

Barcelona: 56%

Cobertura vacunal pauta completa contra el SARS-CoV-2 en homes majors de 15 anys a Barcelona, per ABS

■ < 50% ■ 50%-60% ■ 60%-70% ■ 70%-80% ■ ≥ 80%

Mapa: ASPB - 28 de juliol del 2021 - Font: Portal de dades obertes de la Generalitat de Catalunya - Creat amb Datawrapper

Mapa: ASPB - 28 de juliol del 2021 - Font: Portal de dades obertes de la Generalitat de Catalunya - Creat amb Datawrapper

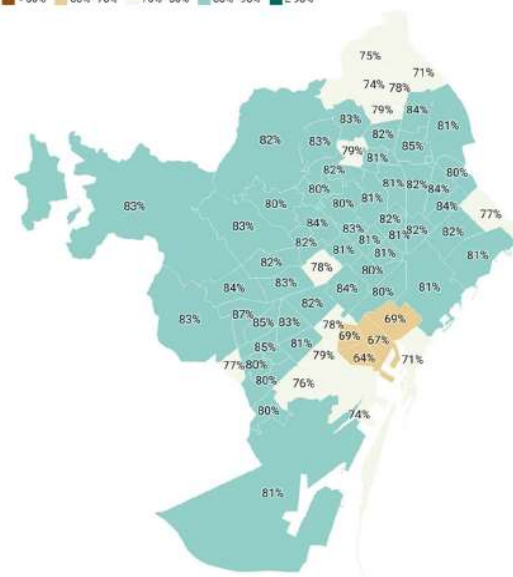
26 oct 2021

gap 22%

Cobertura vacunal de pauta completa contra el SARS-CoV-2 en dones de 12 o més anys a Barcelona, per ABS

Percentatge de pauta completa

■ < 60% ■ 60%-70% ■ 70%-80% ■ 80%-90% ■ ≥ 90%

Dones

EAP Barcelona 1D – Raval Sud 64%
EAP Barcelona 1C – Raval Nord 69%
EAP Barcelona 4B – Les Corts 87%
EAP Barcelona 4A – Montnegre 85%

Barcelona: 80%

Homes

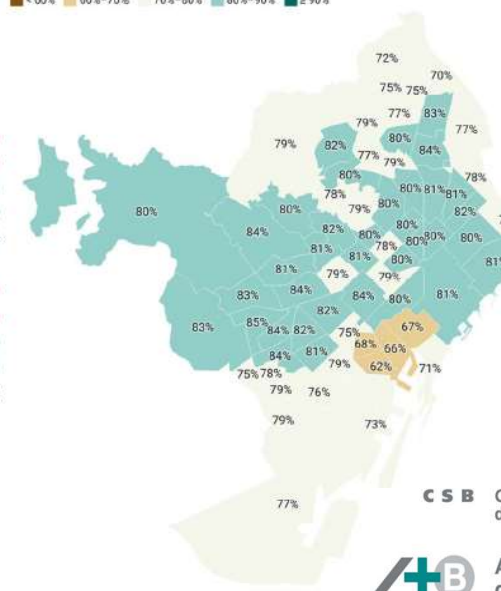
EAP Barcelona 1D – Raval Sud 62%
EAP Barcelona 1C – Gòtic 66%
EAP Barcelona 4B – Les Corts 85%
EAP Barcelona 4A – Montnegre 84%

Barcelona: 79%

Cobertura vacunal de pauta completa contra el SARS-CoV-2 en homes de 12 o més anys a Barcelona, per ABS

Percentatge de pauta completa

■ < 60% ■ 60%-70% ■ 70%-80% ■ 80%-90% ■ ≥ 90%

Ajuntament
de Barcelona

CSB Consorci Sanitari
de Barcelona

+B Agència
de Salut Pública

Algunes respostes orientades a l'equitat

La disponibilitat de dades sobre les desigualtats en la incidència de la COVID-19 (i, posteriorment, la cobertura de vacunació) va generar un impuls polític que va portar a maximitzar els esforços per desenvolupar polítiques per abordar aquestes desigualtats.

Entre un ampli ventall de respostes locals per fer front a la pandèmia i les seves conseqüències socials i econòmiques, destaquem algunes de les principals respostes orientades a l'equitat on els serveis de salut pública van tenir un paper de lideratge o col·laboratiu, dividint-les en:

1. Col·laboració multisectorial en contextos i entorns concrets
2. Accions dirigides als barris i poblacions més desfavorides

Algunes respostes orientades a l'equitat

Col·laboració multisectorial en contextos i entorns concrets

- Multiplicació del personal dedicat a la **vigilància epidemiològica i seguiment de contactes**
- “Oficina de Residències” per combatre la pandèmia a les **residències**. Plans de contingència en 229 residències.
- “Oficina EduSalut” per controlar la pandèmia a les **escoles** intentant mantenir-les obertes: només 15% de grups classe en quarantena en algun moment del curs 2020/21.
- Adaptació de 13 programes de **salut comunitària** al context COVID-19 i detecció de necessitats a través de xarxes comunitàries.
- Coordinació de missatges i accions de **comunicació** entre serveis sanitaris, ASPB i Ajuntament (webs, traduccions, informadors..)
- 5 nous equipaments d'allotjament d'emergència per **persones sense llar**, inclòs un per persones amb consum actiu de drogues;

Algunes respostes orientades a l'equitat

Accions dirigides als barris i poblacions més desfavorides

- Facilitació de **>60 espais municipals no sanitaris habilitats** per vacunacions grip i COVID, proves COVID.
- Reforç de missatges, del compliment del confinament i de desinfecció de llocs públics als 6 districtes més desafavorits;
- Per persones amb COVID-19 sense condicions adequades d'aïllament: 9 **"Hotels Salut"** amb 2.881 persones acollides, i **"Programa de Suport a les Quarantenes"** de serveis a domicili (9.902 persones van rebre cistella d'aliments i/o menjar cuinat, EPIs, servei de neteja...);
- **Campanyes massives de cribratge** a 4 barris d'alta incidència (5.394 PCR, 151 positives);
- **25 punts de suport** per a la programació de vacunacions (3.282 atencions en cinc mesos).
- **Jornades comunitàries de vacunació:** punts de carrer sense cita prèvia als barris de menor cobertura (1.960 vacunes en 18 sessions).

Algunes respostes orientades a l'equitat

Targeted actions on more deprived neighbourhoods and populations

Hotels Salut ->

<- Programa de suport a les quarantenes

Jornades comunitàries de vacunació

Alguns dels aprenentatges

Les desigualtats socials en salut existeixen, cal incorporar-les des de l'inici en els sistemes de vigilància.

Els sistemes de vigilància de la salut i les desigualtats han de ser i poden ser eines per la presa de decisions. La disponibilitat pública diària d'aquests indicadors va estimular polítiques per abordar les desigualtats.

Es van superar diverses limitacions dels sistemes d'informació i els mètodes de vigilància seran útils en futures epidèmies.

La governança compartida ("oficines tècniques") va ser complexa però necessària. Nivells i sectors governamentals van trencar "sitges" per coordinar les seves forces.

La urgència d'actuar va donar lloc a algunes experiències de "assaig i error" i una possibilitat limitada d'avaluar els impactes. Les intervencions requereixen també de seguiment del procés, per orientar la gestió. Treballar per l'equitat requereix informació, gestió i avaluació.

Institucions implicades en les oficines tècniques per a la gestió de la COVID-19 a Barcelona

Agència de Salut Pública de Barcelona

Ajuntament de Barcelona: àrees, districtes, organismes autònoms (IMEB, IMSS..)

Consorti Sanitari de Barcelona

Agència de Salut Pública de Catalunya

Institut Català de la Salut

Consorti d'Educació de Barcelona, Consorti de Serveis Socials de Barcelona

Més informació:

Malmusi et al.
International Journal for Equity in Health (2022) 21:28
<https://doi.org/10.1186/s12939-022-01628-1>

International Journal for
Equity in Health

RESEARCH

Open Access

Multi-level policy responses to tackle socioeconomic inequalities in the incidence of COVID-19 in a European urban area

Davide Malmusi^{1,2}, M. Isabel Pasarín^{2,3,4}, Marc Mari-Dell'Olmo^{2,3,4}, Lucía Artazcoz^{2,3,4,5}, Elia Díez^{2,3,4,5}, Sara Tolosa³, Maica Rodríguez-Sanz^{2,3,4}, Glòria Pérez^{2,3,4,5}, Conchita Peña-Gallardo⁶ and Carme Borrell^{2,3,4,5*}

Ajuntament
de Barcelona

C S B

Consorti Sanitari
de Barcelona

Agència
de Salut Pública

Salut/

C S B

Consorti Sanitari de Barcelona

Ens públic de la Generalitat de Catalunya
i l'Ajuntament de Barcelona

Desigualtats en la COVID-19 a Barcelona i intervencions per a reduir-les

Davide Malmusi. Director de Serveis de Salut. Ajuntament de Barcelona

Maribel Pasarín. Directora de Promoció de la Salut. ASPB

**Ajuntament
de Barcelona**

C S B Consorci Sanitari de Barcelona

**Agència
de Salut Pública**